

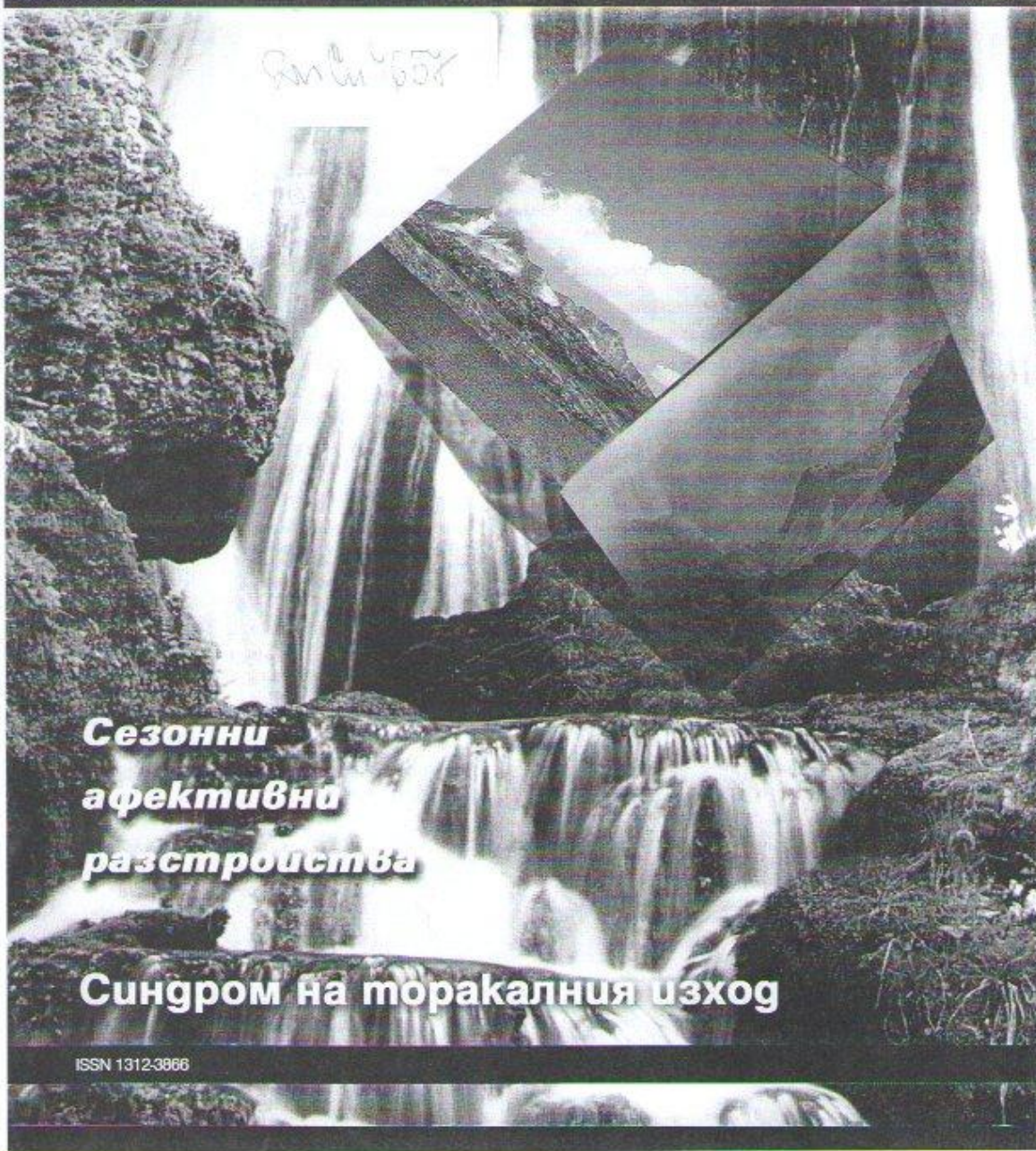
БЪЛГАРСКА

Број 2, 2005 г., година II

неврологична и психиатрична практика

Scopharm

Издателство "Знание"

**Сезонни
афективни
разстройства**

Синдром на торакалния изход

ISSN 1312-3866

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЕРСПЕКТИВИ В НЕВРОЛОГИЯТА

Диабетна полиневропатия - ново направление в превенцията и лечението

Психични разстройства при синдром на придобита имунна недостатъчност

4 СЕКСОЛОГИЯ

Сексологична мрежа в България

8 НАУЧЕН ОБЗОР - НЕВРОЛОГИЯ

Синдром на торакални изход

8 ТЕНДЕНЦИИ В ЛЕЧЕНИЕТО

Остър исхемичен инсулт и ново тромболитично лекарство

10 НЕВРОЛОГИЧНА ПРАКТИКА

Спастичност и синдром на долна спастична парализа

10 ДЕОНТОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Информираното съгласие според директива 2001/20/ЕС

Антифосфолипиден синдром и мозъчни инсулти в детската възраст

14 МЕДИЦИНСКИ ДАЙДЖЕСТ

Синкоп - общ проблем на невролози и кардиолози

Анализ на терапевтичната ефективност на Fingertin® при пациенти с остри радикуларни болки

16 КУЛТУРЕН ЖИВОТ

Иреалната реалност в акварелите на Иван Додов

Mitoxantrone (oncotrone) при лечение на множествена склероза. Кога и как?

Театърът принадлежи на младите

21 НАУЧЕН ОБЗОР - ПСИХИАТРИЯ

Сезонни афективни разстройства

21 ИСТОРИЧЕСКИ КАЛЕНДАР

Проф. Янишевски - родоначалникът

Имена и събития, които помним

22 ПСИХИАТРИЧНА ПРАКТИКА

Качеството на живота зависи от психичния комфорт

22 МЕЖДУНАРОДНИ НАУЧНИ ПРОЯВИ

Генетика на афективните разстройства

23 КУРСОВЕ СДО

Транзиторна глобална амнезия

24 СМЯХ ОТ БОЛНИЧНИТЕ СТАИ

Диагностични затруднения при пациентка с психично заболяване

27 ЗАНИМАТЕЛНО

Издава издателство "Знание"
София 1303, бул. "Съединение" 146,
Вх. В, тел. 02/931 83 28,
тел./факс 832 81 25,
e-mail: znanie@znanie.bg

Д-р Ангела Шукѐн
Управител

Доц. д-р Маргарита Каменова
Главен редактор

Д-р Стефан Кръстов
Д-р Любомир Попов
Зам.-главни редактори

Мая Георгиева
Отговорен секретар

Георги Ткачов
Художник

Димитрия Петрова
Коректор

Печат: Alliance print

Тираж: 1500 броя

Препечатване на части от оп. "Българска неврология и психиатрична практика" не може да се прави без изричното съгласие на редакцията

24

32

27

38

4

НАУЧЕН СИМПОЗИУМ

21

АНАЛИЗ НА ТЕРАПЕВТИЧНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Д. Зекин, В. Станев, Ц. Димитрова, Н. Антонова, Д. Петрова, И. Начев

Обусловените от структурни увреждания на цервикалния, торакалния и лумбосакралния сегмент на гръбначния стълб болки с дистантна ирадиация в съответния дерматом са сред заболяванията с най-висока болестност (приблизително 75-85% от популацията) и са най-честата причина за временна и трайна нетрудоспособност на хората под 45-годишна възраст.

Адекватното обезболяване е най-важната първа стъпка в лечението на остри те радикулярни болки, като обичайно в практиката се използват комбинации от миорелаксанти, аналгетици, нестероидни противовоспалителни (НПВС), съчетани с физикални методики. В много от случаите обаче, това неспецифично лечение е недостатъчно ефективно и налага увеличаване на лекарствения доз и съответно на гастроинтестиналния риск. Понякога и специфичното консервативно лечение с противоспонтни, витамини и кортикостероидни средства не повлиява в достатъчна степен болките и налага осъществяване на неврохирургични интервенции.

В клиничната практика препаратът Finlepsin® (широкоспектърно противоепилептично средство), отдавна се прилага също за лечение на болките при трагеминанна и глосфарингеална невралгия, и диабетна полиневропатия. Механизмът му на действие (стабилизира хипервъзбудимите невронални мембрани, намалява синаптичното предаване) води до намаляване възбудимостта на невроните, участващи в предаването на ноцицептивните импулси и ефективно повлияване на болката. Прилагането му при лечението на неврогенни болки с Finlepsin® е оправдано, тъй като уврежданията на периферната нервна система водят до функционални промени в

цис. Неговото антидепресивно и тимостабилизиращо действие са допълнително основание за прилагането му при пациенти с остри болки, тъй като интензитетът и честото им рецидивирание имат значимо бездействие върху психиката на пациента и понякога се развива истински, съпътстващ болката, депресивен синдром. Описаните свойства на медикамента ни даваха основание да го приложим в комплексното лечение на пациенти със структурно обусловени радикулярни болки.

Целта на настоящото отворено проучване е да се оцени краткосрочната терапевтична ефективност на препарата Finlepsin® при пациенти с остри коренови болки, недостатъчно повлияни от стандартното медикаментозно лечение.

КОНТИНЕНТ И МЕТОДИКА

В проучването бяха включени 175 болни (76 жени и 99 мъже) на средна възраст 44,4 години, лекувани в периода януари 2002 - декември 2003 год. в Клиниката по неврология и опоневрология на НМТБ "Цар Борис III" в София.

Критерии за включване на пациентите

1. Наличие на остри болки с ирадиация от гръбначния стълб в съответния дерматом;
2. Засилване на болките при кашлица, движение, разтягане и притискане на коренчето;
3. Болково изкривяване и ограничен обем на движенията на гръбначния стълб и крайника;
4. Наличие на структурни увреждания на гръбначния стълб (остеохондроза, спондилоза, спондилолистеза, стеноза на спиналния канал) от образните диагностични изследвания;
5. Давност на болките от последните 30 дни.

6. Недостатъчно повлияване на болките от стандартно прилаганите медикаменти.

При всеки пациент освен насочена анамнеза и неврологичен статус, бяха осъществени рентгенографско и/или компютърномографско изследване на гръбначния стълб.

Обективизирането на ефективността на медикамента по отношение на болките е затруднено поради техния субективен характер. Динамиката на оплакванията най-често се оценява по описание на пациента, като за стандартизиране на отговорите са разработени различни въпросници. Използвахме част от въпросника на McGill-Melzak за оценка интензитета, продължителността и характеристиката на болките, както и вляанието им върху качеството на съня и общата активност на пациентите. Съставени са отговорите, свързани със самооценката на паци-

д-р Д. Зекин, д-р В. Станев, д-р Ц. Димитрова, д-р Н. Антонова, Д. Петрова, д-р И. Начев, Клиника по неврология и опоневрология-НМТБ «Цар Борис III» София

НА FINLEPSIN® ПРИ ПАЦИЕНТИ С ОСТРИ РАДИКУЛЕРНИ БОЛКИ

ентите в началото на лечението и след 10-дневен терапевтичен курс.

Медикаментът беше приложен в две форми: Финлепсин табл. 200 мг и Финлепсин Ретард табл. 400 мг в дневна доза 200 до 600 мг, разпределена на 2 или 3 приема

РЕЗУЛТАТИ

В началото на лечението, оценявайки интензитета на болките си по 5-степенна скала, 42 от пациентите ги определят като „мъчителни“, 76 - като „стресиращи“, а 45 - като „дискомфортни“. На десетия ден след въвеждането на Finlepsin®, нито един от пациентите не съобщава за „мъчителни“ болки, значително намаляват и определят като „стресиращи“ - 23; за сметка на увеличаване на относителния дял на болките по интензитет болки - „дискомфортни“ при 59 и „леки“ - при 77 от болните.

Подобно степенно обратен развитието се установява и при продължителността на болките. В началото на лечението болките са „непрекъснати“ при 56, „периодични“ - при 68 и „краткотрайни“ - при 41 от пациентите, а в края на лечебния курс за постоянни болки съобщават само 21 бол-

ни, за „периодични“ - 47. Увеличават се описваните като „краткотрайни“ и болкови епизоди, обичайно провокирани от определени пози и движения - при 97 пациента.

Не беше установена съществена промяна в характеристиката на болките в началото и в края на лечението. Като „остри“ ги определят 92 души преди въвеждането на Финлепсин и 73 - на 10-тия ден, а като „стрелкащи“ - 35 и съответно - 29 от болните. Единствено при случаите с „парещи“ болки има по-голяма промяна - 36 преди - и 17 - след лечението, като тук може да се предполага по-значима роля на автономната нервна система и на централните модулиращи въздействия върху болковата сетливост.

За нарушения на съня, вследствие на болковия синдром, съобщават всички наблюдавани болни - „не мога да спя от болка“ - при 53, а 112 - го определят като „непосполнен“. Всички пациенти съобщават за понижаване на общата физическа активност - като „ниска“ я определят 76, а като „средна“ - 89. Ефектите на препарата Финлепсин като регулиращо възбудимостта на цнс и тимостабилизиращо средство се потвърждават от категоричното подобряване качеството на съня, определен като „добър“ от 91 болни на 10-тия ден и от повишаването на общата активност, определена като „средна“ от 37 и „добра“ - от 99 в края лечението.

Поносимостта на Финлепсин в прилаганите от нас дози е добра според 100% от пациентите и лекуващите лекари. Преходни нежелани странични явления (най-често повишена сънливост, замаяност и гадене) бяха наблюдавани само при 38 пациента, като при нито един от случаите не се наложи прекратяване на лечението.

ОБСЪЖДАНЕ И ИЗВОДИ

Болковият синдром е съществена съставна част на клиничната картина на лезиите на зръначно-мозъчните коренчета. Обичайно се разглежда като обус-

вен само от периферно-нервни механизми - действително дразнене на ноцирецепторите. Продължителната ноцицептивна стимулация, обаче, води и до отворени неврофизиологични реакции, повлияващи централните механизми на регулация на болката. Възприемането на болката по сила зависи в значителна степен от функционалното състояние на мозъка, като цнс има способност да контролира усещането за болка чрез освобождаване на ендорфини, упражняващи задържащ ефект върху пре- и постсинаптичното предаване. Импулсите от периферията и перивентрикуларното субо вещества в таламуса и мезенцефалона се насочват към nucleus raphe magnus в продълговатия мозък и оттам чрез невромедиаторите осъществяват аналгетичен ефект върху задноравните сегментни неврони на зръначния мозък.

В това отношение прилагането на Финлепсин за оптимизиране лечението на радикулерните болки е мотивирано и от клинична, и от патологична гледна точка.

Установената терапевтична ефективност на Финлепсин при лечение на коренчеви болки е съпоставима с данните от многобройни проучвания относно приложението на антиконвулсанти при болкови синдроми.

Включването на Финлепсин при резистентни на стандартното лечение радикулерни болки, се очертава като ефективна терапевтична стратегия и поради добрата поносимост на препарата и по-високия му профил на сигурност в сравнение с алтернативното прогресивно увеличаване дозите на НПВС и използването на кортикостероиди.

Резултатите от нашето проучване са предварителни и биха могли да послужат като основа на по-широки рандомизирани, двойно-слепи и контролирани с плацебо проучвания, позволяващи евентуално разширяване на индикации на медикамента.